

Zicht op Nederland Fietsland

Samenvatting - juli 2009

Kansen verzilveren

Investeren in recreatief fietsen loont!

In Nederland worden jaarlijks miljoenen recreatieve fietstochten gemaakt. Ritjes van een uurtje of twee, dagtochten en meerdaagse fietsvakanties. Dat levert jaarlijks zo'n 750 miljoen euro op aan bestedingen onderweg.

Dat bedrag kan nog stijgen. Daarvoor zijn er investeringen nodig in het onderhoud van fietspaden, fietsroutes en bewegwijzering, in het instandhouden van onze landschappen maar ook in marketing en promotie. Taken die bij de overheid liggen, maar ook bij natuurbeheerders, bij fietsersorganisaties, bij de toeristenbranche, bij ondernemers. Het promoten van Nederland als fietsland biedt volop kansen. Zeker ook over de grens!

In deze brochure, de samenvatting van de onderzoekspublicatie Zicht op Nederland Fietsland 2009, vindt u cijfers, feiten en aanbevelingen met betrekking tot het gebruik van de fiets in de vrije tijd.

Inhoud

- Jaarlijks miljoenen fietstochten **pag. 3**
- De winst **pag. 5**
- Nederland als fietsland: Sterke troeven ... **pag. 6**
- ... Maar wel zorg-/aandachtspunten **pag. 7**
- Kansen verzilveren **pag. 11**

Inleiding

Deze brochure is een samenvatting van de publicatie **Zicht op Nederland Fietsland 2009**. In deze publicatie heeft de Stichting Landelijk Fietsplatform in samenwerking met het Kenniscentrum Recreatie de belangrijkste actuele cijfers over recreatief fietsen in Nederland op een rijtje gezet en de economische en andere positieve effecten in beeld gebracht.

In Nederland wordt anno 2009 veel voor het plezier gefietst: fietsvakanties, dagtochten en ommetjes in de eigen omgeving. Deze positie is te danken aan een aantal sterke troeven van Nederland als fietsland. Die troeven komen in deze brochure aan bod. Vervolgens laten we zien wat er in de toekomst moet gebeuren om die sterke positie te behouden en waar mogelijk nog te versterken.

Kerncijfers recreatief fietsen

Fietsbezit en -verkoop

- 84% van de Nederlanders bezit één of meer fietsen, in totaal 18 miljoen fietsen;
- In 2008 bijna 1,4 miljoen nieuwe fietsen verkocht;
- Gemiddeld aankoopbedrag flink gestegen: € 688 (+18% t.o.v. 2006);
- Opvallend: opmars elektrisch ondersteunde fiets (2008: ± 10% van verkoop);
- 40% van fietsen gekocht voor recreatieve doeleinden (2007).

Recreatieve fietstochten

- 52% van Nederlandse bevolking (ruim 8,5 miljoen Nederlanders) maakt recreatieve fietstochten, tochten van minimaal 1 uur (2007);
- In totaal 205 miljoen recreatieve fietstochten (2007);
- Het aantal fietsdagtochten, tochten langer dan 2 uur, is in 2007 in vergelijking met 2002 gedaald, waarschijnlijk vooral door ongunstig weer in die zomer (voorjaar liet juist stijging zien).
- Gemiddelde fietstocht: 19,2 km, ruim 2,5 uur onderweg.

Fietsvakanties

- 3,9 miljoen binnenlandse vakanties waarbij wordt gefietst (2008, stabiel);
- Ruim 1 miljoen fietsvakanties door 750.000 Nederlanders, vakanties waarbij op meer dan de helft van de dagen is gefietst (2008, gestegen);
- Ruim 450.000 meerdaagse fietstochten via Landelijke Fietsroutes (2008, gestegen).

Effecten

- Jaarlijks ± € 750 miljoen aan bestedingen onderweg;
- Hiervan € 400 miljoen tijdens gewone fietstochten (met name consumpties) en € 350 miljoen tijdens meerdaagse tochten (met name overnachtingen/consumpties).
- Aanzienlijke stijging van de bestedingen tijdens fietsdagtochten, 2007: + 44% t.o.v. 2002 (gecorrigeerd voor inflatie: + 34%);
- Omzet fietsbranche, gerelateerd aan recreatieve fietsmogelijkheden: jaarlijks ± € 450 miljoen;
- Fietsen is effectief middel om de voor een goede gezondheid noodzakelijke hoeveelheid lichaamsbeweging te krijgen;
- Toename fietsgebruik leidt tot afname van de kosten in de gezondheidszorg;
- Fietsen is goed voor het milieu. Positief imago recreatief fietsen kan dagelijks fietsgebruik helpen bevorderen.

Jaarlijks miljoenen fietstochten

205 miljoen fietstochten

De helft van de Nederlandse bevolking stapt wel eens op de fiets voor het maken van een recreatieve fietstocht, blijkt uit het ContinuVrijetijdsOnderzoek (CVTO) van NBTC-NIPO. In 2007 werden er ongeveer 205 miljoen fietstochten ondernomen. Gemiddeld is een recreatieve fietstocht 19,2 km lang en is men 2,67 uur onderweg. De gemiddelde snelheid geeft al aan dat men veelal onderweg ook afstapt om iets anders te doen dan fietsen (bezoek horeca, attractie etcetera). Er wordt relatief veel in de eigen omgeving gefietst: 40 procent van de fietstochten vinden in de eigen gemeente plaats. Bijna de helft van de fietstochten begint dichtbij de eigen woning.

Wie is die recreatieve fietser?

Nederlanders tussen de 45 en 65 jaar maken relatief de meeste fietstochten. Ook 65-plussers fietsen relatief veel gezien de omvang van deze groep. Jongeren tot 25 jaar fietsen traditioneel het minst. Het lijkt het er echter op dat zij op latere leeftijd vaak wel weer recreatieve fietstochten gaan ondernemen. Mannen maken meer fietstochten dan vrouwen, zo blijkt uit onderzoek van CBS. Vooral echtparen zonder kinderen stappen regelmatig op de fiets. Uit eerder onderzoek van het CBS bleek mensen met een hoger inkomen meer deelnemen aan recreatieve fietstochten. Mensen die in een meer verstedelijk gebied wonen, maken minder recreatieve fietstochten.

1 miljoen binnenlandse fietsvakanties

In 2008 werden 1 miljoen binnenlandse fietsvakanties ondernomen, volgens het Continu Vakantie Onderzoek (NBTC-NIPO). Fietsvakantie is hier gedefinieerd als een vakantie waarbij meer dan de helft van de dagen aan fietsen is besteed. Naast echte fietsvakanties maakt ongeveer 18 procent van de vakantiegangers wel eens een tochtje met de fiets.

Uit het onderzoek naar het gebruik van het, door het Landelijk Fietsplatform beheerde, netwerk van Landelijke Fietsroutes (LF-routes) blijkt dat er in 2008 460.000 meerdaagse fietstochten op basis van de LF-routes werden gemaakt.

Vooral stellen met een relatief hoog opleidingsniveau houden een fietsvakantie, blijkt uit het LF-onderzoek (GrontmijlRoute IV; 2008). Andere kenmerken: Leeftijd met name tussen 35-55 jaar (40%) en 55 jaar en ouder (43%) en een gemiddelde groepsgrootte van 2,3 personen.

Fietstochten van buitenlandse vakantiegangers

Over aantallen fietstochten van buitenlandse toeristen zijn geen concrete cijfers te melden. De laatste jaren is in Duitsland en België, de belangrijkste herkomstlanden voor inkomend toerisme, het bezit van fietsen en de belangstelling voor fietsen als vrijetijdsactiviteit duidelijk toegenomen. Dit zal naar verwachting ook hebben geleid tot een toegenomen gebruik van de fiets tijdens vakanties in Nederland, maar precieze cijfers ontbreken.

18 miljoen fietsen

Alleen al op basis van het aantal fietsen in ons land, kan Nederland worden bestempeld als een fietsland. Nederland heeft de hoogste fietsdichtheid ter wereld met in 2008 een fietsenpark van 18 miljoen fietsen op bijna 16,5 miljoen inwoners.

De verkoop van fietsen is de laatste jaren verder gestegen. In 2008 werden bijna 1,4 miljoen fietsen verkocht. De gemiddelde aankoopprijs van nieuwe fietsen lag in 2008 op € 688,-. Ongeveer 40 procent van de fietsen wordt gekocht voor recreatieve of sportieve doeleinden.

De elektrische fiets is in opmars: 10 procent van de nieuw aangekochte fietsen is een elektrische.

Tabel: Fietsenpark/ fietsverkoop

	2002	2004	2006	2008
Totaal verkochte nieuwe fietsen (x 1.000)	1.324	1.250	1.323	1.388
Gemiddeld aankoopbedrag	€ 557	€ 584	€ 582	€ 688
Gemiddeld aankoopbedrag bij vakhandel	€ 596	€ 677	€ 678	€ 780
Totaal aantal fietsen (x 1.000)	17.800	18.000	18.000	18.000

Bron: RAI/BOVAG/GfK Panel Services Benelux, 2008

Trends en ontwikkelingen

In potentie groeiend fietsgebruik door:

Vergrijzing +

Vergrijzing zal leiden tot een verdere toename van de vraag naar recreatief fietsen in de toekomst. Het aandeel van fietstochten ondernomen door 65+-ers is de laatste jaren al toegenomen. De vraag naar elektrische fietsen zal verder toenemen.

Aandacht voor gezondheid en duurzaamheid +

Mensen willen zo lang mogelijk vitaal blijven. Er is veel aandacht voor de eigen gezondheid, maar ook voor een gezonde leefomgeving. Daar past de fiets goed bij.

Klimaatverandering +

De Nederlandse zomers worden warmer en droger, dat betekent aantrekkelijker omstandigheden om te fietsen.

Negatief effect valt te verwachten van:

Verkleuring -

Het percentage niet-westerse allochtonen in de bevolking neemt toe. Omdat allochtonen in het dagelijks leven niet veel fietsen, zullen ze de fiets ook niet of nauwelijks recreatief gebruiken.

Zapedrag +/-

Informatietechnologie maakt kiezen steeds makkelijker, 'zappen' ook. Een leuke fietsvakantie is geen garantie dat men volgend jaar ook weer gaat fietsen. Er zijn nog zoveel andere dingen te doen.

De economische situatie -

Rekening moet worden gehouden met een daling van het aantal vakanties en de bestedingen. De daling zal zowel het uitgaand als binnenlands toerisme raken.

Alles bij elkaar opgeteld

Naar verwachting zal netto de belangstelling voor het recreatieve fietsen de komende jaren verder toenemen. Of er ook daadwerkelijk meer fietstochten en fietsvakanties gemaakt zullen worden, zal afhangen van zaken als het weer en daarnaast wat betreft fietsvakanties ook de economische situatie. Het economische tij zal ook van invloed zijn op de omvang van de bestedingen.

De winst

Fietsers van dagtochten geven per jaar 215 miljoen euro uit

Recreatief fietsen genereert aanzienlijke economische activiteit. Fietstochten worden onderbroken voor het nuttigen van een hapje of een drankje. Dit kan van huis meegebracht eten of drinken zijn, maar vaak wordt ook gestopt bij een horecagelegenheid. In totaal wordt er tijdens fietsdagtochten (tochten langer dan 2 uur) € 215 miljoen per jaar uitgegeven (cijfers CBS 2006/2007). Tellen we fietstochten korter dan twee uur ook mee, dan ligt het bedrag nog hoger (raming: € 400 miljoen). De gemiddelde uitgaven per dagtocht lijken nog steeds te stijgen, vergeleken met 2001/2001 met vijf procent.

Fietsvakantiegangers besteden 350 miljoen euro per jaar

Gemiddeld is in 2008 € 70 per dag besteed tijdens een fietsvakantie, zo blijkt uit het LF-onderzoek van GrontmijRoute IV, dat behalve over de LF-routes ook cijfers geeft over meerdaagse fietstochten in het algemeen. In dit onderzoek wordt voorgerekend dat per persoon per meerdaagse LF-tocht ongeveer 550 euro wordt besteed. Een gemiddelde meerdaagse LF-tocht duurt 7,8 dagen, 7,8 keer € 70 levert bijna 550 euro op.

Het economisch effect van deze uitgaven is op jaarbasis ruim € 250 miljoen, uitgaande van 460.000 meerdaagse LF-tochten. Dit bedrag komt nog flink hoger uit wanneer vervolgens ook de meerdaagse fietstochten die niet zijn gebaseerd op de LF-routes worden meegenomen. Geraamd wordt dat het totale aantal meerdaagse fietstochten (2007: ongeveer 1 miljoen) in 2007 heeft geresulteerd in ongeveer € 350 miljoen aan bestedingen.

Jaarlijks 750 miljoen euro aan bestedingen onderweg

Goede fietsvoorzieningen scheppen voorwaarden voor extra economische activiteit. Immers: recreatief fietsen levert jaarlijks € 750 miljoen aan bestedingen op, waarvan € 400 miljoen tijdens gewone fietstochten en € 350 miljoen tijdens meerdaagse fietstochten.

De fietsbranche profiteert ook!

De omzet in de fietsbranche, gemeten naar het aantal verkochte nieuwe fietsen, bedroeg in 2008 ongeveer € 950 miljoen. Uit onderzoek in 2007 is gebleken dat 40% van de nieuw verkochte fietsen wordt aangeschaft voor recreatieve of sportieve doeleinden. Daarmee kan worden gesteld dat het indirect effect van de recreatieve fietsmogelijkheden in 2007 ongeveer € 380 miljoen aan omzet bij de fietsbranche bedroeg. Dit is gebaseerd op het aantal nieuw verkochte fietsen. Met aanverwante zaken erbij (fietstoebehoren, fietsskleding etc.) zal dit bedrag nog aanzienlijk hoger liggen en naar schatting op € 450 miljoen uitkomen.

Hoger fietsgebruik biedt ook gezondheidsbat en milieuwinst

De kosten voor de gezondheidszorg nemen af als Nederlanders voldoende bewegen. Dan vermindert immers het risico op hart- en vaatziekten, hoge bloeddruk, overgewicht en psychische problemen. Fietsen kan een belangrijke bijdrage leveren aan voldoende beweging. Als de Nederlandse Norm Gezond Bewegen omgezet wordt naar een norm voor fietsen, dan zou een volwassene voor een goede gezondheid in totaal minimaal 30 minuten moeten fietsen met een snelheid van 16 kilometer per uur op minstens vijf dagen van de week (55 plussers: 10 kilometer per uur).

Het hoeft geen betoog dat fietsen ook goed is voor het milieu: op de fiets vervuul je niets!, geen uitlaatgassen, geen geluid. Het positieve imago van recreatieve fietstochten kan het dagelijkse fietsgebruik helpen bevorderen.

Tabel: Uitgaven tijdens recreatieve fietstochten

	Tijdens fietsdagtocht (> 2 uur); 2006/2007		Tijdens meerdaagse fietstocht (via LF-routes); 2008	
	Per tocht (€)	Totaal (mln. €)	Per dag (€)	Totaal (mln. €)
Consumpties	4,91	171	22,98	82
Overnachtingen	-	-	26,17	17
Entree/deelname	0,58	20	4,84	94
Winkels onderweg	-	-	8,82	32
Reizen/overig	0,69	24	8,42	30
Totaal	6,18	215	71,23	255

Bron: CBS StatLine, Onderzoek Dagrecreatie, 2006/2007 | GrontmijRoute IV, 2008

Nederland als fietsland: sterke troeven

Troef 1. Mooie omgeving

Er is sprake van een geschikt en aantrekkelijk 'decor' met veel afwisseling op korte afstand. Aantrekkelijke dorpen en steden met veel cultuurhistorisch erfgoed. Er is op de fiets veel te zien en te beleven, de schaal van Nederland is ideaal voor fietsen.

Troef 2. Goede toegankelijkheid

Nederland beschikt over een uitstekende fietsinfrastructuur, zowel in de vorm van echte fietspaden als in de vorm van rustige binnenweggetjes. Daarbij kent ons land weinig hoogteverschillen. Het aanbod verschilt wel per sterk per provincie (zie tabel).

Troef 3. Een uitgebreid netwerk van fietsroutes

Er is een uitgebreid aanbod aan (bewegwijzerde) routes: een netwerk van Landelijke Fietsroutes (LF-routes), regionale knooppuntnetwerken en rondritten.

Troef 4. Voldoende horeca en andere voorzieningen

In Nederland zijn tal van voorzieningen die het gemakkelijk maken om een fietstocht of fietsvakantie te ondernemen: horeca, overnachtingadressen, fietsverhuur, fietsvervoer, fietsemakers enzovoort.

Troef 5. Goede marketing

Veel partijen dragen vanuit verschillende invalshoeken bij aan de promotie van Nederland Fietsland.

Populaire fietsgebieden

De provincie Gelderland is in 2008 voor de derde keer op rij gekozen tot Fietsprovincie van het Jaar door de gebruikers van de populaire website fietsen.123.nl. Gelderland heeft met de Veluwe, de Achterhoek en het Rivierengebied drie aantrekkelijke regio's te bieden. Fietsers van LF-routes noemen de Veluwe, Drenthe, de Waddeneilanden, Zuid-Limburg en de Utrechtse Heuvelrug als aantrekkelijke fietsgebieden.

Tabel: Fietsmogelijkheden per provincie

Provincie	fietsmogelijkheden (km)		totale lengte fietsmogelijkheden (km)	fietsmogelijkheden per km ² (km)	fietsmogelijkheden per 1000 inwoners (km)
	fietspaden/-stroken	gemeentelijke wegen/waterschapswegen *)			
Groningen	872	3.291	4.163	1,41	7,26
Friesland	997	4.750	5.747	1,00	8,94
Drenthe	1.183	4.471	5.654	2,11	11,58
Overijssel	1.401	7.905	9.306	2,72	8,31
Flevoland	549	1.690	2.239	0,93	5,91
Gelderland	2.182	10.697	12.879	2,51	6,49
Utrecht	947	2.064	3.011	2,08	2,51
Noord-Holland	2.307	3.899	6.206	1,52	2,36
Zuid-Holland	2.198	4.746	6.944	2,03	2,01
Zeeland	680	4.241	4.921	1,68	12,93
Noord-Brabant	2.793	10.945	13.738	2,70	5,67
Limburg	962	5.637	6.599	2,99	5,87
Nederland	17.071	64.336	81.407	1,97	6,65

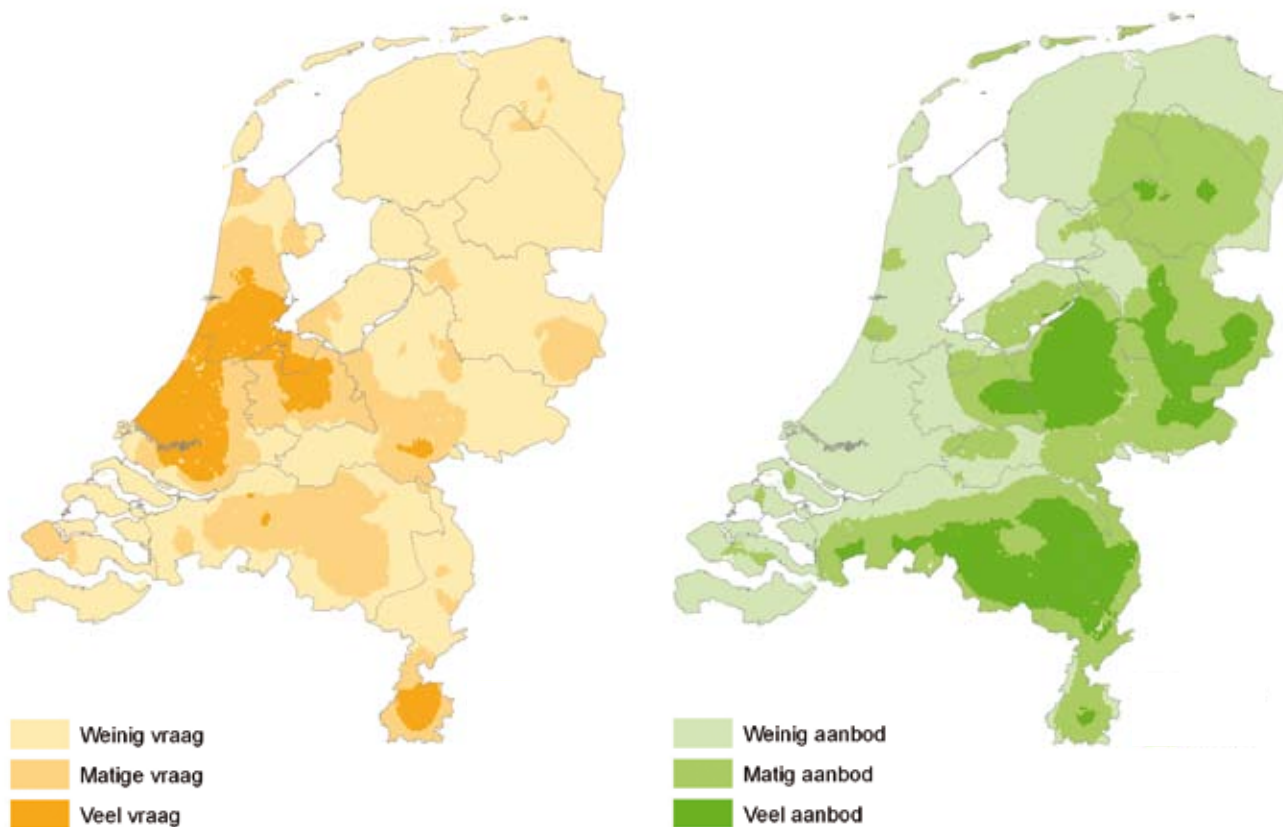
Bron: BOVAG-RAI en CBS-statline, Regionale kerncijfers Nederland 2008

... maar wel belangrijke zorg-/aandachtspunten!

Maar die sterke punten moeten wel in stand worden gehouden:

1. Nederland biedt een mooie omgeving, maar de mooie gebieden liggen wel **ongelijk verspreid** over het land.

Vraag en aanbod fietsmogelijkheden
©2009 Kenniscentrum Recreatie

De aantrekkelijke gebieden liggen niet in de buurt van de grote bevolkingsconcentraties. Bovendien dreigt op tal van plekken de kwaliteit van de omgeving minder te worden door toenemende verstedelijking en door veranderingen in het agrarisch gebied. Er is op tal van plekken sprake van een **verrommeling** van het landschap.

Actoren

De ministeries van LNV en VROM, de provincies en de gemeenten moeten zorgen voor bewaking en waar nodig verbetering van landschappelijke kwaliteit. Ook de stedelijke adviesbureaus en projectontwikkelaars spelen een belangrijke rol. Terreinbeheerders als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Provinciale Landschappen, waterschappen landbouworganisaties werken mee aan veranderingen aan de inrichting van het platteland. Zij kunnen inzetten op een beheer dat zowel het landschap als de recreant ten goede komt.

2. De goede toegankelijkheid voor de fietser staat onder druk, onder andere door een toenemend aantal **barrières**. Spoorwegen, vaarwegen en snelwegen vormen barrières voor de fietser en de wandelaar. De laatste jaren neemt het aantal barrières toe, onder andere omdat kleine spoorwegovergangen worden opgeheven en omdat wegen in het kader van duurzaam veilig anders ingericht worden. Oversteekmogelijkheden verdwijnen hierdoor.

Daarom moet er de komende jaren aandacht worden besteed aan het instandhouden en waar mogelijk uitbreiden van de infrastructuur voor fietsers. Bij de aanleg van recreatiege-

bieden, parken en groenzones kan vaker gedacht worden aan de aanleg van nieuwe fietspaden. De vele schouwpaden langs vaarwegen kunnen ook gebruikt worden door fietsers. Ecoducten zijn te gebruiken door dier én mens, zo laten de ervaringen bij de natuurbrug bij Crailo (Hilversum) zien. Verder is het belangrijk dat veerverbindingen blijven bestaan, onmisbare schakels in het fietsnetwerk en bijzondere attracties tijdens een recreatieve fietstocht. Ten slotte moet het **onderhoud** van fietspaden niet vergeten worden.

Dat vraagt investeringen, maar investeren in fietsinfrastructuur loont, zo blijkt uit de cijfers over de economische effecten.

Actoren

Alle overheidslagen moeten oog hebben en houden voor het belang van een goed en aantrekkelijk netwerk van fietsverbindingen, ook vanuit het oogpunt van de recreatieve fietser. Daarbij is extra aandacht voor de verbinding tussen stad en platteland gewenst. Natuurbeheerders kunnen de toegankelijkheid van natuurgebieden verbeteren, onder andere door het aanleggen en beheren van fietspaden en door mee te werken aan het aansluiten van deze paden op (nieuw te bouwen) ecoducten. Rijkswaterstaat en de waterschappen dienen het recreatief medegebruik van schouwpaden actief te bevorderen.

(c) Kenniscentrum Recreatie

3. Er is een uitgebreid netwerk aan fietsroutes, maar het aanbod van routes is weinig **overzichtelijk**, het **onderhoud** van de bewegwijzering laat (soms) te wensen over en voor de buitenlandse fietstoerist is er weinig informatie.

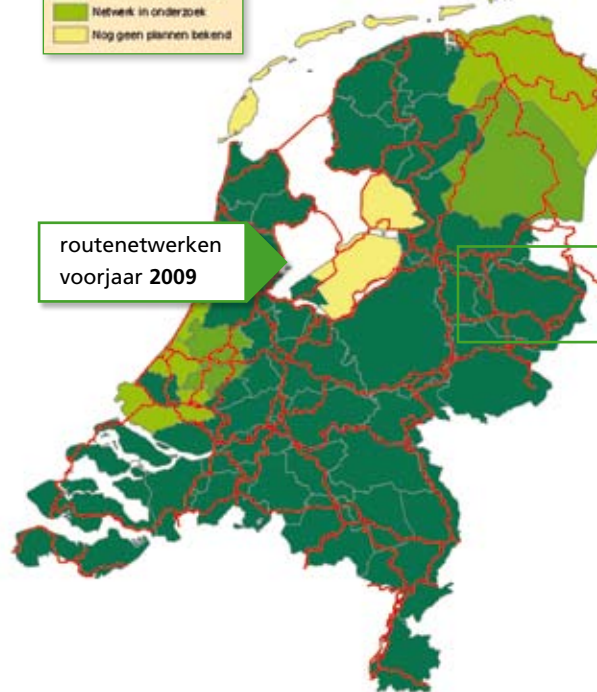
In principe zouden de regionale knooppuntennetwerken, samen met het landelijke LF-net voldoende routeaanbod geven. In de praktijk blijven hiernaast veel andere, lokale routes bestaan. Dat komt de overzichtelijkheid niet ten goede. De komende jaren moet er verder worden gewerkt aan het realiseren van een landsdekkend en onderling goed aansluitend aanbod van regionale knooppuntennetwerken, het saneren van het aanbod bewegwijzerde rondritten (alleen de sterkste themaroutes behouden) en het verder synchroniseren van de LF-routes en knooppuntenroutes. Ook in het onderhoud van de routebewegwijzering kan er beter worden samengewerkt. Voor de buitenlandse fietstoerist moeten er routepublicaties in **andere talen** op de markt komen.

Naast verbetering van het traditionele aanbod van fietsroutes is er aandacht nodig voor **product vernieuwing** met behulp van informatietechnologie.

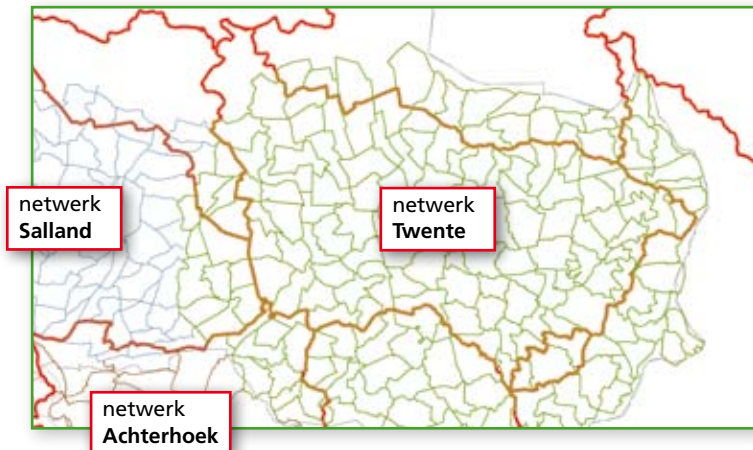
NB: Het Fietsplatform heeft een advies uitgebracht inzake de ontwikkeling van regionale (knooppunt)netwerken. Deze publicatie is te downloaden via de website: www.fietsplatform.nl

Actoren

De provincies hebben een taak in het coördineren van de regionale netwerken en in kwaliteitsbewaking van routes. Op landelijk niveau pakt het Fietsplatform dit op. Ook de gemeenten hebben een taak in bewaking en verbetering van de kwaliteit van routes. Zij dienen voldoende te investeren in goed onderhoud van routebewegwijzering en hierover goede afspraken maken. Fiets- en andere belangenorganisaties zoals ANWB, Fietsersbond, NTFU en RAI (allen samenwerkend in Fietsplatform), maar ook Bureaus voor Toerisme en de VVV's moeten toezien op, en initiatieven blijven ontwikkelen voor een goed aanbod aan routes, bewegwijzering en verdere productontwikkeling.

routenetwerken voorjaar 2009

4. Nederland kent tal van horecavoorzieningen, overnachtingsmogelijkheden, fietsverhuurders en andere voorzieningen die het gemakkelijk maken een fietstocht te ondernemen. Maar die **voorzieningen liggen ongelijk verspreid** over het land en fietsers zijn niet altijd even welkom. Daarbij zijn horecavoorzieningen regelmatig **gesloten**.

In navolging van andere landen kan Nederland een kwaliteitskeurmerk introduceren voor horeca- en recreatiebedrijven waarmee enerzijds de fietser makkelijker kan zoeken en selecteren en anderzijds ondernemers worden gestimuleerd optimale service te bieden aan fietsers.

Daarnaast zou een landelijke database een overzicht kunnen bieden van rustpunten (bankjes/ picknickvoorzieningen). Een dergelijk overzicht maakt het beheer een stuk eenvoudiger en ze kunnen in kaartproducties of routeplanners opgenomen worden.

Met de NS en de andere vervoerders moet overleg gevoerd worden hoe het **fietsvervoer per trein** kan worden verbeterd.

Actoren

Koninklijk Horeca Nederland en Recron zouden meer oog moeten krijgen voor de belangen van de fietser. Deze organisaties kunnen een keurmerk opzetten in samenwerking met het Fietsplatform en eventuele andere partners.

Provincies, recreatieschappen, gemeenten kunnen samen met Fietsplatform en de andere fietsorganisaties werken aan een database met de locaties van bankjes en picknickvoorzieningen, zodat deze voor de fietser openbaar worden.

De NS en andere vervoerders dienen meer oog krijgen voor de belangen van de fietstoerist en -recreant.

5. Goede marketing. Er is bijna een overdaad aan informatie voor de Nederlandse fietser; maar er is **weinig informatie voor de buitenlandse fietstoerist**. Er zijn enorm veel losse initiatieven en activiteiten. Dat maakt dat er **weinig samenhang** is in de marketing van het recreatieve fietsen in Nederland.

Er is dus meer samenwerking, meer krachtenbundeling nodig. De diverse belanghebbenden moeten samen een strate-

gie uitstippelen. De website www.nederlandfietsland.nl en Fietsideeënkaart zouden hiervoor als neutrale basis gebruikt kunnen worden.

En we moeten meer gaan doen voor de buitenlandse markt, met name voor Duitsland.

Actoren

Voor het Fietsplatform ligt hierbij, als landelijk coördinatiepunt voor het recreatieve fietsen, een sleutelrol. Samen met de hierin samenwerkende organisaties (ANWB, Fietsersbond, NTFU, RAI, maar ook NBTC en VVV Nederland) moet er een stevige samenwerkingsbasis kunnen worden gevormd. Andere belanghebbende partijen die hierbij betrokken moeten worden: Koninklijk Horeca Nederland, Recron, vertegenwoordigers van de rijwielbranche, vertegenwoordigers uit de hoek van zorg en gezondheid, de provinciale/regionale bureaus voor toerisme en de VVV's.

Kansen verzilveren

Leren van het buitenland

Nederland heeft de naam het ideale fietsland te zijn. En dat is om tal van redenen ook terecht. Inmiddels zijn er de afgelopen jaren andere landen actief geworden met het stimuleren van het fietsgebruik in het algemeen en fietsvakanties en fietstoerisme in het bijzonder. Als we binnen Europa blijven, dan zien we dat de meeste landen net als in Nederland een landelijke fietsroutestructuur hebben. De manier waarop in het buitenland het fietstoerisme en recreatief fietsgebruik wordt promot, kan inspirerend zijn voor Nederland.

Zwitserland is het voorbeeld van hoe in korte tijd vanuit een totaalconcept de productontwikkeling en marketing/promotie van het fietstoerisme kan worden ontwikkeld. Er is naar het voorbeeld van Nederland een landelijk fietsroutenetwerk ontwikkeld en bewegwijzerd dat nu met regionale netwerken wordt verdicht. De samenwerking met horeca/recreatieondernemers, het openbaar vervoer en de fietsbranche is indrukwekkend. Ondanks het feit dat Zwitserland helemaal geen naam heeft als land waar men goed kan fietsen heeft men in enkele jaren tijd een groot aantal fietstoeristen in het zadel weten te krijgen, vooral ook uit Duitsland.

Net als in Nederland kent **Vlaanderen** een netwerk van LF-routes (dat overigens naadloos aansluit op het Nederlandse netwerk). Toerisme Vlaanderen coördineert de productontwikkeling en marketing/voorlichting. Daarbij werden vernieuwende initiatieven genomen. Vlaanderen introduceerde een keurmerk voor fietsvriendelijke horeca-bedrijven (bed & bike label). De provincie Vlaams Limburg, is de bakermat van het knooppuntnetwerk.

In **Duitsland** zijn veel deelstaten actief in het ontwikkelen van het fietstoerisme. Er worden veel routes ontwikkeld, hoofdzakelijk langs rivieren. Op nationaal niveau is de Duitse Fietzersbond ADFC de grote trekker. In de promotie van Duitsland werkt deze organisatie nauw samen met het Duits verkeersbureau. Duitsland richt zich net als Denemarken met Nederlandstalige brochures op 'onze fietsers'.

Kansen voor Nederland

Recreatief fietsen levert jaarlijks 750 miljoen euro op. Dat bedrag zou gemakkelijk nog hoger kunnen worden, als we de sterke punten van Nederland als fietsland in de toekomst kunnen behouden en uitbouwen. Daarvoor zijn nodig: investeringen in het landschap, investeringen in aanleg en onderhoud van infrastructuur en bovenal het bundelen van krachten op het gebied van marketing en promotie. Daarbij moet de blik niet alleen op de binnenlandse markt zijn gericht maar ook op de buitenlandse.

Duidelijk is dat op het gebied van fietsvakanties de concurrentie vanuit het buitenland toeneemt. Omgekeerd neemt in verschillende landen bij de eigen inwoners de belangstelling voor fietstochten en fietsvakanties toe. Dit biedt duidelijke kansen, met name wat betreft de Belgische en Duitse markt. Bijna de helft van de Duitsers acht het voorstelbaar ooit een fietsvakantie te gaan maken. De dichtbevolkte Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen ligt bij wijze van spreken bij ons 'om de hoek'. Een weekend fietsen in Nederland is makkelijk te organiseren.

Nederland - Duitsland

Ongeveer 40 procent van alle buitenlandse fietsvakantiegangers op de toeristische fietsroutes in Duitsland kwam in 2008 uit Nederland. Dit bleek uit de fietsreizenanalyse (Radreiseanalyse) 2009 van de ADFC.

Omgekeerd is Nederland de populairste buitenlandse fietsbestemming onder onze oosterburen, zo bleek uit een enquête waarbij gekozen mocht worden uit 95 verschillende buitenlandse fietsregio's.

Themaroutes doen het goed in Duitsland. De populairste fietsroute is de Elbe Radweg, met 145.000 gebruikers in 2008. Gemiddeld zijn de fietstoeristen 9 dagen onderweg langs de Elbe en geven zij per dag 64 euro per persoon uit.

Duitsland telt op dit moment 5.600.000 fietsende vakantiegangers. Zo'n 35.000.000 Duitsers geven aan daguitstapjes op de fiets te maken (zonder overnachting). Potentieel is de markt veel groter, maar liefst 47% van alle Duitsers geeft aan dat zij zich kunnen voorstellen dat zij in de toekomst een fietsvakantie gaan maken.

De Stichting Landelijk Fietsplatform is het onafhankelijke coördinatiepunt voor het recreatieve fietsen in Nederland. Het fungeert als landelijk kenniscentrum en is verantwoordelijk voor de landelijke fietsroutestructuur (LF-net). Overheid en organisaties zijn in de stichting vertegenwoordigd: ANWB, Fietsersbond, Nederlandse Toer Fiets Unie (NTFU), RAI (afdeling fietsen) en de provincies. Nauw samengewerkt wordt verder met ondermeer het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC), VVV Nederland, RECRON en Koninklijke Horeca Nederland.

Deelnemers:

Samenwerkingspartners (o.a.):

NEDERLANDS BUREAU
VOOR TOERISME & CONGRESSEN

Colofon

Deze brochure is een uitgave van:

Stichting Landelijk Fietsplatform

Postbus 846, 3800 AV Amersfoort

Bezoekadres: Berkenweg 30, Amersfoort

Telefoon 033 - 465 36 56

Fax 033 - 465 43 77

E-mail slf@fietsplatform.nl

Internet www.fietsplatform.nl

Foto:

André Bogert, Fietsplatform, Fietsvakantiewinkel,
Eveline Kooijman, Ronald Roos, Ad Snelderwaard,
Han van der Voet.

Tekstbijdragen:

Karin Broer

Vormgeving en druk:

De Vormgevers, Harmelen

© juli 2009